

Афферентті жүйкеге әсер ететін дәрілік заттар

Сезімтал нерв талшықтарын басатын заттар

1. Жергілікті ауырсыздандыратын заттар

Новокаин, Тримекаин, Анестезин, Дикаин, Лидокаин, Артикаин, Бумекаин гидрохлориді, Бупивакаин гидрохлориді.

Сезімтал нерв талшықтарын сыртқы орта тітіркендіргіштерінен қорғайтын заттар

1. *Тұтқыр*

Бейорганикалық текті: висмут нитраты (негізгі) және ауыр металл тұздары(мыс сульфаты, цинк сульфаты, күміс нитраты); Органикалық текті: танин, сәлбен жапырағы ,емен қабығы, түймедақ, шайшөп.

2. *Орамалы*

Крахмал шырышы,зығыр тұқымдары, сұлы, алтеи түбірінің қайнатпасы.

3. *Адсорбтаушы*

Белсендірілген көмір , энторосгель, полисорб, смекта.

Сезімтал нерв талшықтарын тітіркендіретін заттар

аммиак ерітіндісі, қыша сылағы, ментол.

- Бұл топқа сезімтал нерв талшықтарына әсер ететін дәрілік заттар жатады. Олар афферентті жүйке арқылы берілетін тітіркендіруді басады (жерігілікті жансыздандыратын дәрілік заттар, орамалы және байламалы заттар) немесе сезімтал жүйке талшықтарын ынталандырып, афферентті импульсацияны күшейтеді (тітіркендіргіш заттар).

Жіктелуі:

Басушы әсерлі заттар(сезімтал жүйке талшықтарын төмендететін немесе қорғайтын)

Жерігілікті жансыздандырғыштар

Орамалы заттар

Тұтқыр заттар

Адсорбирлеуші заттар

- Ынталандырушы әсерлі заттар(жүйке талшықтарының қызметін ынталандыратын).

Тітіркендіргіш заттар

- Қапырықты шығарғыш заттар

Құсықты шақыратын заттар

Ащы заттар

- Ішті босататын заттар

- Өт айдатайтын заттар

Ауырсыздандыратын заттар (жергілікті жансыздандыратын дәрілік заттар).

- **Жергілікті-жансыздандыратын заттар –** бұл жүйке талшықтарының сезімталдылығын төмендететін және сезімтал жүйке талшықтары арқылы қозудың өтуіне бөгет жасайтын заттар.

Фармакодинамикасы.

- Бұл топтың дәрілері жергілікті және резорбтивті әсер етеді. Жергілікті әсері: Ауыру сезімін жояды және қантамыр күшіне әсер етеді (Тамыртарылтқыш– кокаин; тамыр кеңейткіш – дикаин, новокаин). Резорбтивті әсерлер: ауырсыздандырғыш, аритмияға қарсы, гипотензивті, холинолитикалық, адреноблокаторлы, спазмолитикалық, қабынуға қарсы әсер.

Жансыздандыру түрлері:

- Беткей немесе терминальді анестезия – жансыздандыруды шақыратын дәрі шырышты қабыққа, теріге, жарақатты, жаралы беткейге салынады

- Инфильтрациялық жансыздандыру – тіндердің жансыздандырғыш затпен қабатты “сіңірілуі”

- Өткізгіштік жансыздандыру – жүйке импульсінің өтімділігін үзіп , оның иннервациялайтын аймағының сезімталдылығының жоғалуына әсер ететін, жүйке жолымен жансыздандырғыш дәрілік затты енгізу. Өткізгіштік жансыздандырудың түрлеріне жұлындық (дәрілік зат субарахноидальді енгізіледі) және перидуральді (дз жұлынның қатты қабығының сыртынан енгізіледі) жансыздандырулар жатады.

Тәжірибелік қолданылуда жергілікті-жансыздандыратын заттарды келесі топтарға жіктейді:

- Беткей жансыздандыру үшін қолданылатын заттар:: кокаин (2-5%), дикаин (0,25-2%), анестезин (5-10%), лидокаин (1-2%).
- инфильтрациялық жансыздандыруда қолданылатын дәрілік заттар: новокаин (0,25-0,5%), тримекаин (0,25-0,5%), лидокаин (0,25-0,5%).
- Өткізгіштік жансыздандыруда қолданылатын дәрілік заттар: новокаин (1-2%), тримекаин (1-2%), лидокаин (0,5-2%).
- жұлындық жансыздандыруда қолданылатын дәрілік заттар: тримекаин (5%), лидокаин

Медициналық тәжірибеде қолданылған бірінші жансыздандыратын дәрілік зат **кокаин** болған. Оны қолдануға Анреп В.К. в 1879 г. ұсынған. Қазіргі кезде жоғарғы улық әсері үшін және оған тәуелділік пайда болуына байланысты жергілікті ауырсыздандыруға қолданылмайды.

Новокаин –көбінесе инфильтрациялық және өткізгіштік

жансыздандыруда қолданылатын дәрілік зат .

1. Дәрілік зат шырышты қабаттардан нашар өтеді , қантамырларын тарылтпайды.Әсері 30-60 минут созылады. Организмде бауыр ферменттерімен гидролизденеді. Метаболизм өнімдері бүйрек арқылы шығарылады.
2. Дәрілік зат жергілікті –жансыздандырғыш және резорбтаушы әсер көрсетеді. Негізгі әсері сіңірілуінде көрінеді.
3. ***Жанама әсерлер.*** Новокоиннің едәуір ауыр жанама әсерлері тері бөртпелерінен басталып анафилактикалық шокқа дейін алып баратын аллергиялық реакцияларға байланысты. Сондықтан препаратты пайдаланбас бұрын науқастан аллергоанамнез жинап, сезімталдылыққа сынама жасау керек.

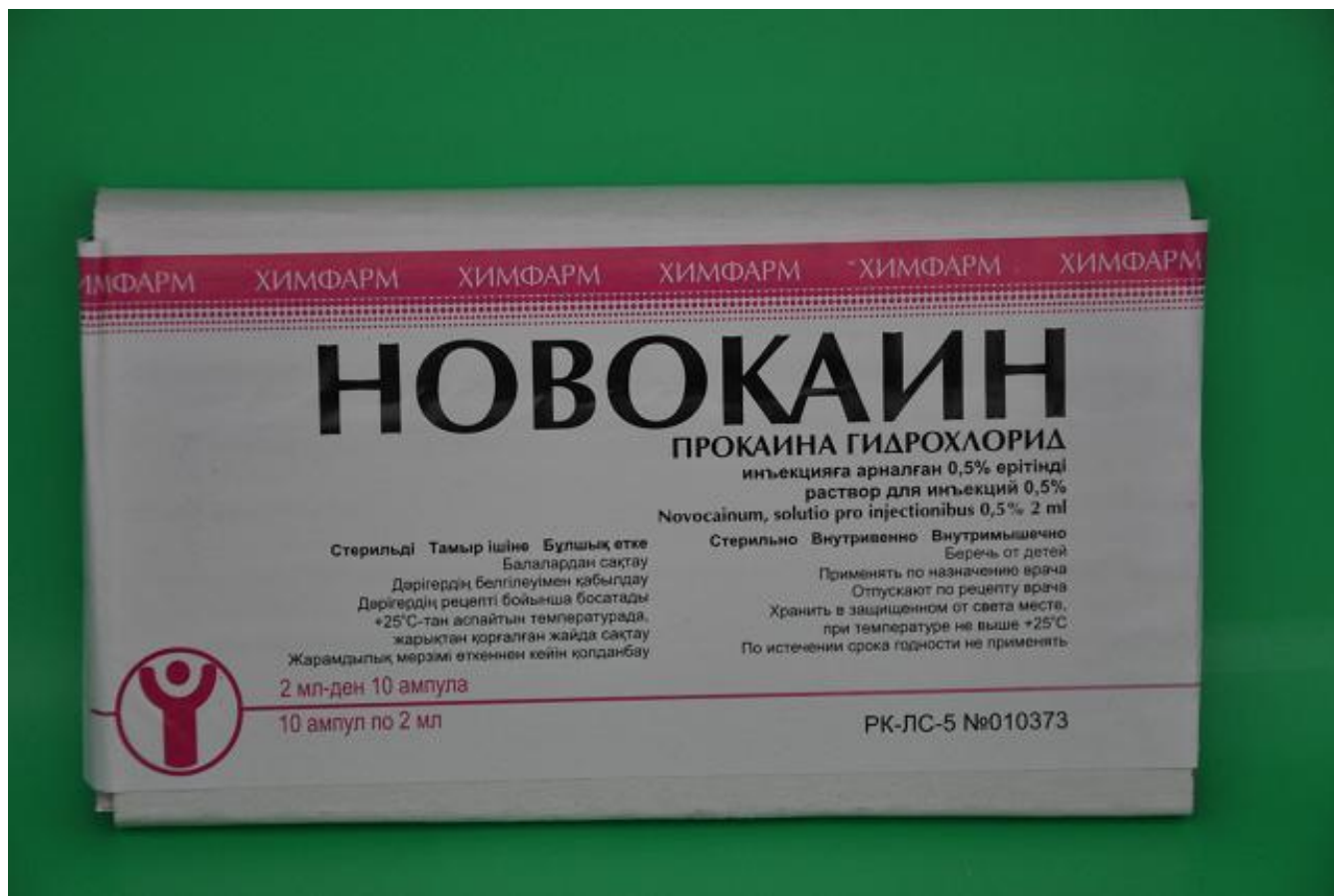
Вегетативті нерв жүйесіне әсері: холиноблокаторлы әсері новокаин әсерінен ацетилхолиннің бөлінуінің төмендеуімен түсіндіріледі және дәрілік затта ацетилхолинэстеразды белсенділік байқалады.

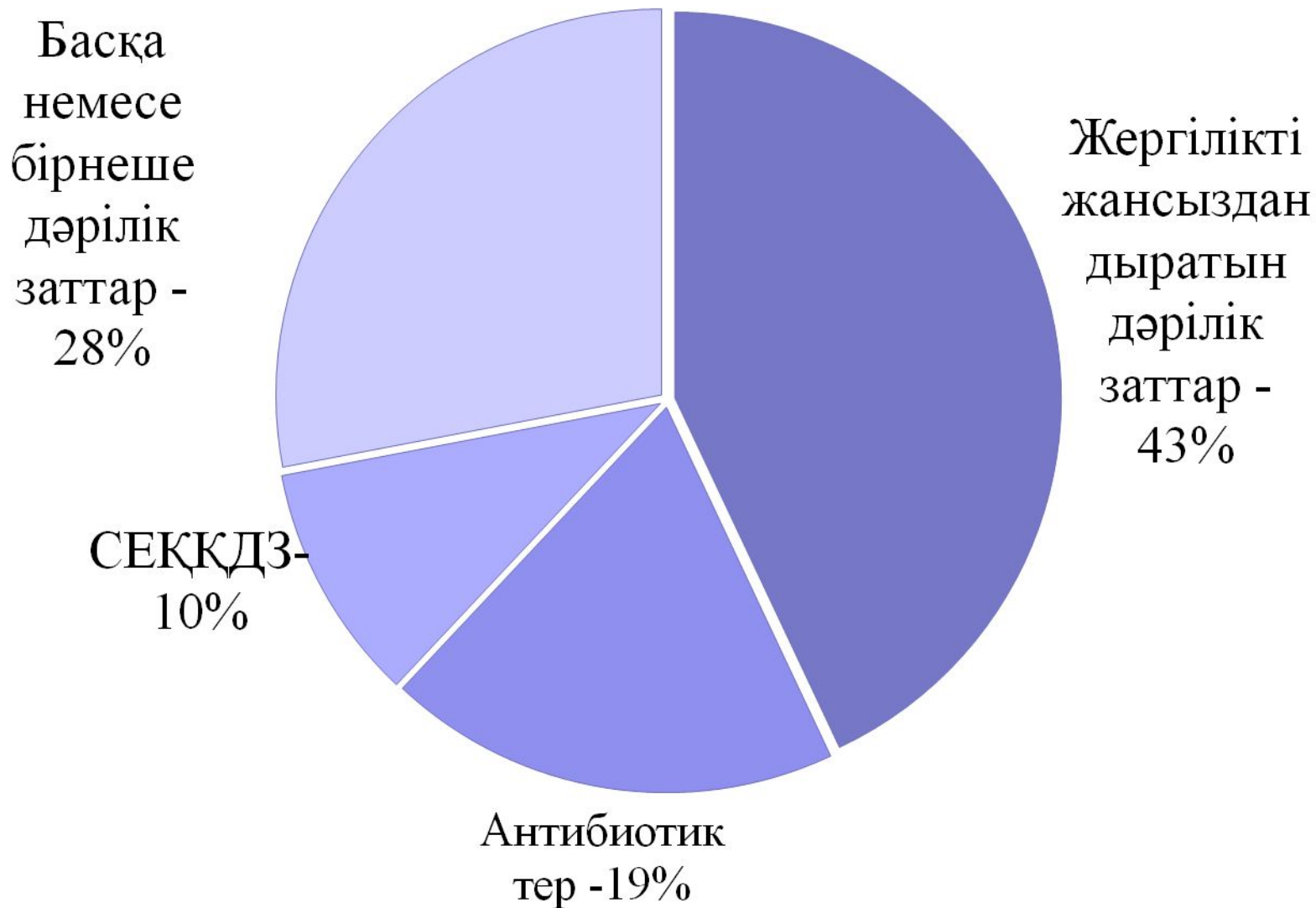
ОЖЖ-не әсері: Ми қыртысының қозғалтқыш аймағының сезімталдылығын басады, висцеральді рефлексдерді басады, тыныс алу орталығының жұмысын ынталандырады.

АІЖ-ның қызметіне әсері: тегіс салалы бұлшық еттер күшін азайтып , перистальтиканы азайтады. Ас қорыту бездерінің секрециясын төмендетеді.

Дәрілік аллергия

Анестезин. Дәрілік зат суда нашар ериді, сондықтан сыртқы қолдануға арналған ұнтақ, жақпамай, паста түрінде (жарақатталған тері бетіне) қолданылады. энтеральді ұнтақ түрінде, таблетка түрінде (асқазандағы ауру сезімінде); ректальді суппозитория түрінде ректальді қолданылады. (артқы тесіктің геморройымен сызаттануында қолданылады).

Stomatologs.com.ua

Дикаин беткей жансыздандыру үшін қолданылатын дәрілік заттар тобына жатады. Бұл оның жоғарғы улық әсерімен түсіндіріледі. Бұл дәрілік затты тек тамыртарылтқыш дәрілермен ғана қолданады, өйткені дикаин тамырларды кеңейтіп, өзінің сіңірілуін арттырады да улық әсерін арттырады. Дикаинмен улану екі сатыдан өтеді: Бірінші сатысында қозғалғыш қозу, тырысу, уайымдау, лоқсу мен құсу байқалады. Қозу сатысы қан қысымының төмендеуімен, жүрек-қантамыр жеткіліксіздігімен, тыныс алу тежелуімен өтетін кезеңге өтеді. Өлім тыныс алу орталығының салдануынан пайда болады. Көмек бірінші сатысында көрсетілуі керек. Дәріні шырышты қабаттарды натрий хлоридінің изотониялық ерітіндісімен жуу арқылы алып тастау керек. Қантамыр қозғалтқыш және тыныс алу орталығының тежелуін алдын алу үшін парентеральді аналептиктер енгізеді (кофеин, кордиамин және т.б.).

Лідокаїн

мазь 10%

Лідокаїн

38 г

EGIS

Лідокаїн
10%

EGIS

Лидокаин. Универсальді қолдануға арналған дәрілік зат (жансыздандырудың барлық түрлері үшін). Новокаиннен 2,5 есе күшті және 2 есе ұзақ әсер етеді. Улық әсері жоғары емес. Қан тамырлар күшіне әсер етпейді. Кардиологияда аритмияға қарсы дәрі ретінде кеңінен қолданылады

ОАО «ДАЛЬХИМФАРМ»

680001, г. Хабаровск, ул. Ташкентская, 22, т/ф (4212) 53-91-88

ЛИДОКАИНА ГИДРОХЛОРИД

Лидокаин

раствор для инъекций 2%

10 ампул
по 2 мл

Состав:

лидокаина гидрохлорид (в пересчете на безводное вещество)	20,0 г
натрия хлорид	0,2 г
чистая вода 1% раствора	до 100 мл
вода для инъекций	до 1 г

СТЕРИЛЬНО • ДЛЯ ИНЪЕКЦИЙ

Хранить в защищенном от света месте
Применять по назначению врача
Отпускается по рецепту врача
P N00126 1/01-2002 от 05.05.2008

Адсорбтаушы дәрілік заттар

- Адсорбтаушы дәрілік заттар үлкен сорғыш беткей қабатымен, суда ерімейтін және тіндерді тітіркендірмейтін жіңішке ұнтақ тәрізді инертті заттар. Теріге немесе шырышты қабатқа енгізгенде олар өз беткейіне химиялық байланыстарды сорып алып, сезімтал жүйке талшықтарын тітіркенуден қорғайды. Одан басқа, теріні немесе шырышты қабатты жіңішке қабатпен қаптай отырып, сезімтал жүйке талшықтарын механикалық қорғайды.

Белсендірілген көмір: Carbo activatus

- Шығарылу түрі:

- таблеткалар 0,5 және 0,25

Қолдануға көрсеткіштер:

- Диспепсия, метеоризм (1,0-2,0).
- Тағамдық уланулар (20,0-30,0).
- Алкалоидтармен және ауыр металлдардың тұздарымен улану.

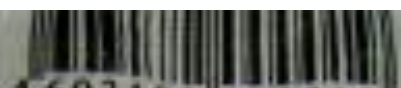
Жанама әсері:

- Іш қату немесе іш өту.
- Ағзаның витаминдерге, белоктарға, майларға кедейленуі
- Нәжістің қара түске боялуы.

Қарсы көрсеткіштер:

- Асқазан-ішек жолдарының жара ауруы.
- Асқазаннан қан кету.

4 603 182 000019

ЗАО "МЕДИКОРП" с. ПЕРМЬ
ул. Гальперина, 6
Факс (3422) 55-10-31

УГОЛЬ
АКТИВИРОВАННЫЙ МС

АКТИВИРОВАННЫЙ УГОЛЬ

10 ТАБЛЕТОК ПО 0,25 г

ХРАНИТЬ В СУХОМ МЕСТЕ,
В МЕСТАХ, НЕДОСТУПНЫХ
ДЛЯ ДЕТЕЙ

ОТПУСКАЕТСЯ БЕЗ РЕЦЕПТА

Р № 001289/01-2002

4 603 182 000019

ЗАО "МЕДИКОРП" с. ПЕРМЬ
ул. Гальперина, 6
Факс (3422) 55-10-31

УГОЛЬ
АКТИВИРОВАННЫЙ МС

АКТИВИРОВАННЫЙ УГОЛЬ

10 ТАБЛЕТОК ПО 0,25 г

ХРАНИТЬ В СУХОМ МЕСТЕ,
В МЕСТАХ, НЕДОСТУПНЫХ
ДЛЯ ДЕТЕЙ

ОТПУСКАЕТСЯ БЕЗ РЕЦЕПТА

Р № 001289/01-2002

4 603 182 000019

ЗАО "МЕДИКОРП" с. ПЕРМЬ
ул. Гальперина, 6

Полисорб (Polysorb)

- **Қабылдауға көрсеткіш:**

Полисорб үлкендермен 1 жастан үлкен балаларда дияреялық синдроммен жүретін жедел ішек ауруларында (сальмоналлезде, тағамдық токсикоинфекцияда) және вирусты гепатит А,В – ның кешенді емінде қолданылады.

- **Жанама әсерлері:**

Сирек іш қату болуы мүмкін. Кейбір науқастарда дәрілік затты жеке дара көтере алмау болуы мүмкін. Ондай кезде дәріні беруді тоқтатады.

- **Қарсы көрсеткіштер:**

науқастарда дәрілік затты жеке дара көтере алмау; 1 жасқа дейінгі балалар, Өршү сатысындағы асқазан мен он екі елі ішектің ойық жарасы. Жіңішке және тоқ ішектің шырышты қабатының эрозиялары мен жаралары. Ішек өткізбеушілік.

ПОЛИСОРБ®

ЗАО "Полисорб"
Россия, 454084, г. Челябинск, пр. Победы, 168.
Тел. (351) 278-19-89, тел./факс: (351) 778-51-26
www.polisorb.ru e-mail: polisorb@nexcom.ru

ПОЛИСОРБ МП

энтеросорбент

порошок для приготовления
суспензии для приема внутрь
действующее вещество
кремния диоксид коллоидный

1г

Серия: 020209
Годен до: 02.2014

4606257 000020

P.№ 001140/01-100908

ОТЗОВИК

Энтеросгель

- **Қарсы көрсеткіштер:**
- науқастарда дәрілік затты жеке дара көтере алмау;
- Ішек атониясы
- **Жанама әсерлері:**Іш қату,жүрек айну болуы мүмкін.Ауыр бауыр немесе бүйрек жетіспеушілігінде дәріден желкену сезімі болуы мүмкін.
- **Дәрілік түрі мен құрамы:**Ішке қабылдауға арналған суспензия дайындауға арналған гель 100г.Активті зат: полиметилсилоксана полигидрат (поликонденсацияның сызықты емес өнімі 1,1,3,3-тетрагидрокси-1,3-диметилдисилоксана полигидрат)100 г паста ішке қабылдауға арналған 100 г .Активті зат: полиметилсилоксана полигидрат (поликонденсацияның сызықты емес өнімі 1,1,3,3-тетрагидрокси-1,3-диметилдисилоксана полигидрат)70 г Қосымша заттар: тазартылған су — 30 г

Enterosgel®

225 г®

ЭНТЕРОСГЕЛЬ

Регистрационный номер Р N003719/01 Патент №2293744
Свидетельства на товарные знаки №219832, №269595

Гель для приготовления
суспензии
для приема внутрь.
Отпуск из аптек
без рецепта

смекта®

смектит диоктаэдрический 3 г

при:

- острой
и хронической диарее
- изжоге
- вздутию

 IPSEN

Тұтқыр заттар

- Бейорганикалық;
- Бейорганикалық деп сумен араласқанда жабысқақ-пластикалық зат түзетін, бірітіндеп қатып қалып, тастәрізді қатты затқа айналатын, ұсақ түйірлі материалды айтамыз.
- Оларға келесі белгілер тән:
  - Гидрофильділік
  - Сумен араласқанда қамыр тәрізді жеңіл пішінделетін зат түзе алуы
  - Қамыр тәрізді күйден қатты затқа айнала алуы
- Органикалық
  - **Органикалық тұтқыр заттар** гидрофобты. Бейорганикалық заттардан айырмашылығы жарамды күйге олар қыздырғанда немесе органикалық сұйықтықтарда жұмсартқанда енеді. **Органикалық тұтқыр заттарға**- битумдар, шайыр, карамай, пекан, асфальтобетонды заттарды өндіруге арналған заттар, гидроизоляцияланған материалдар.

Органикалық заттар


```
graph TD; A[Органикалық заттар] --- B[Емен қабы]; A --- C[Түймедақ гүлі]; A --- D[Шай шөп]; B --- E[Сәлбен жапырағы]; C --- F[Қаражидек, қандыағаш өнімдері]; D --- G[Танин]
```

The diagram is a hierarchical tree structure. At the top is a box labeled 'Органикалық заттар'. A horizontal line below it branches into three vertical lines leading to three boxes: 'Емен қабы', 'Түймедақ гүлі', and 'Шай шөп'. From 'Емен қабы', a vertical line leads down to 'Сәлбен жапырағы'. From 'Түймедақ гүлі', a vertical line leads down to 'Қаражидек, қандыағаш өнімдері'. From 'Шай шөп', a vertical line leads down to 'Танин'.

Емен қабы

Сәлбен
жапырағы

Түймедақ
гүлі

Қаражидек,
қандыағаш
өнімдері

Шай шөп

Танин

Танин

Tanninum

- Ұнтақ. Ауыз қуысын шаюға арналған (1-2% ер-і), жағуға арналған (3-5-10% ер-і)

Емен қабығы

- Емен қабығы тұтқыр, қабынуға қарсы және қышынуға қарсы зат ретінде қолданылады,
- **Құрамы мен шығарылу формасы:**
Картонды қабықта 100 г ұсақталған емен қабығы түрінде шығарылады (Cortex Quercus)

Түймедақ гүлдері

- **Жанама әсерлері:**

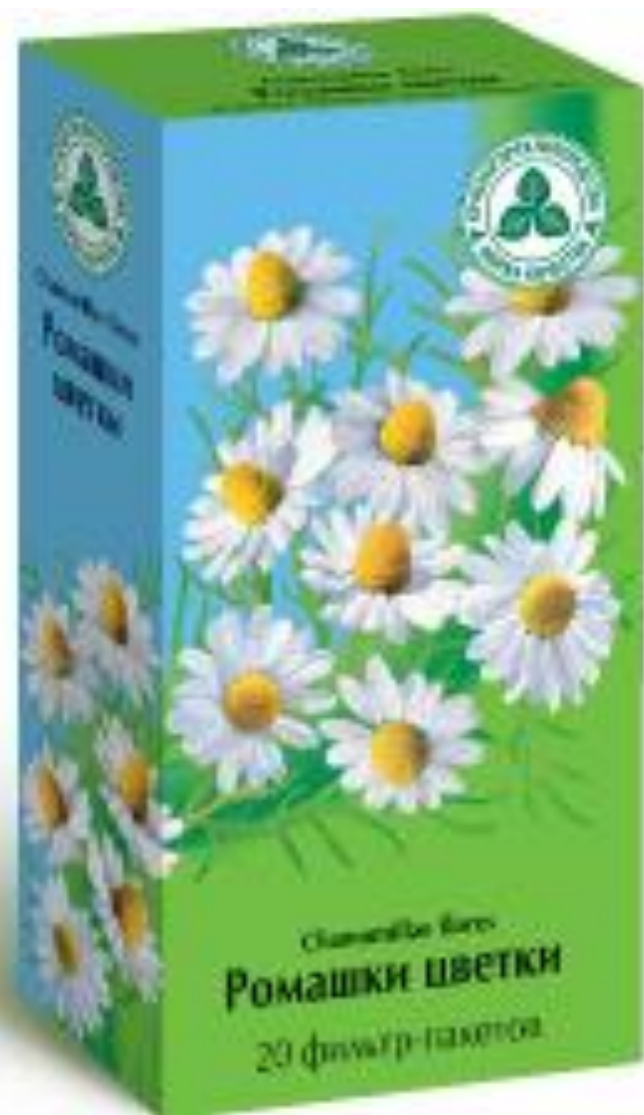
Мүмкін: аллергиялық реакциялар.

- **Қолдануға көрсеткіш**

Ішке қабылдауға арналған: гастриттер, дуодениттер, асқазан мен он екі елі ішектің ойық жаралары, энтероколиттер, метеоризм. Микроклизма түрінде: спастикалық колиттер, геморрой. Жергілікті қолдануға: ЛОР мүшелерімен ауыз қуысының инфекциялық-қабынулық аурулары (фарингиттер, тонзиллиттер, отиттер, стоматиттер, гингивиттер), зәр шығару жүйесінің инфекциялық-қабыну аурулары. Сыртқы қолдануға: дерматиттер, трофикалық жаралар.

- **Қарсы көрсеткіштер:**

Түймедаққа және арникаға, жармаға, түймешетенге, жусанға жоғары сезімталдылық.

Шайшөп

■ Негізгі Натрий Висмуты

Bismuthi subnitras

<i>Ұнтақ</i>	<i>Сыртқа 5 және 10% жақпамайы, ұнтақ</i>
<i>Таблеткалар 0,5 (N.10)</i>	<i>Ішке 1 таблеткадан 3-4 рет күніне 30 минут тамақ алдында</i>

Бейорганикалық
заттар

Висмут-
субцитрат

Денол

Гастро-норм

Виналин

ДЕ-НОЛ

(*DE-NOL*)

- Шығарылу түрі, құрамы:
- Қоңыр-ақ түсті қаппен қапталған, домалақ, «gbr 152» деген жазуы бар, иіссіз немесе жеңіл аммиак иісі бар таблеткалар.
- *Жанама әсері:*
- *Асқазан-ішек жолдарынан: жүрек айну, құсу, жиі үлкен дәретке бару, іш қату болуы мүмкін. Бұл әсерлер уақытша болып табылады.*
- *Аллергиялық реакциялар: терілік бөртпелер, терінің қышынуы.*
- *Орталық жүйке жүйесі жағынан : Ұзақ уақыт бойы көп мөлшерде пайдаланудан - висмуттың ОЖЖ-де жиналуына байланысты энцефалопатия дамуы мүмкін.*

Гастро-норм

■ Қолданылуға көрсеткіштер:

Дәрілік зат асқазан-ішек жолдарының жаралы-эрозивті зақымдалуымен жүретін ауруларымен зардап шегетін науқастарға ем ретінде соның ішінде:

- созылмалы гастрит ,гастроуденит өршу сатысында және *Helicobacter pylori*-мен шықырылған созылмалы гастрит ,гастроуденит ;

- пептикалық асқазан мен он екі елі ішек ойық жарасының өршу сатысы

- асқазан ойық жарасына байланысты емес , диспепсия;

- стероидты емес забынуға қарсы дәрілік заттарды қабылдаудан пайда болған асқазанның эрозивті-жаралы зақымдануы

100 ТАБЛЕТОК по 0,5 г

Гастро - НОРМ

TABLETTAE "GASTRO-NORM"

Гастроноорм

универсальное средство для лечения гастрита

Қарсы көрсеткіштер:

- Дәрілік зат құрамындағы заттарға жоғарғы сезімталдылық;
- ауыр бүйрек жетіспеушілігі;
- 14 лет жасқа толмаған балалар;
- жүкті әйелдер және лактация уақытында;
- Құрамында калий мөлшері аз тағамдармен диетада отыратын науқастарға байқап беру керек:

Тітіркендіргіш заттар:

- Тітіркендіргіш заттар- негізгі фармакологиялық әсері терінің және шырышты қабаттың афферентті жүйке талшықтарын қоздыру болып табылатын дәрілік заттар.

Тітіргендіргіш заттар ретінде қолданылады:

- Бұрыш жалбыз жапырағынан (әсер етуші негізі-ментол), эвкалипт жапырағынан (эвкалип майы «Ингалипт», «Пектусин» дәрілік заттар құрамына кіреді), қыша ұрықтарынан алынатын эфир майы бар заттар жатады;
- (апизартрон, апифор) мен жылан улары (випраксин, випросал).
- Синтетикалық дәрілік заттар: мүсәтір спирті.

Қыша қағаз (горчичник) жұқа қабатты майсыздандырылған қышамен қапталған. Оның тітіркендіргіш әсері қышалы эфирлі майларға байланысты. Қыша синигрин гликозидінен және мирозин ферментінен тұрады. Қышаны жылы суға салғанда (40 С жоғары емес) мирозин әсерінен күшті тітіркендіргіш әсері бар қышалық эфирлік май түзілуі мен жүретін синигриннің ферментативті ыдырауы болады.

■ **Қолданылуға көрсеткіштер:**

- Тыныс алу мүшелерінің аурулары (фарингит, ларингит, трахеит).
- Буын аурулары (артралгиялар).
- Стенокардия.
- Невралгиялар мен миалгиялар.

Мүсәтір спирті:

Мүсәтір спиртін бу түрінде ,сыртқа қолдануға және ішуге пайдаланады:

- **Тыныс алуды күшейту мен талмадан шығару үшін байқап танауына ерітіндіге малынған мақтаны немесе дәкені жақындатады.**
- **Құсықты шақыру үшін (әсіресе алкогольмен уланғанда) араласқан мүсәтір спирті ерітіндісін (5—10 тамшы 100 мл суға) ішке тағайындайды.**
- **Жәндіктердің шағуында ,жергілікті басу немесе линимент түрінде қолданылады.**
- **Невралгиялар, миозиттер кезінде сырттай сылау үшін (аммиактық линимент түрінде) пайдаланады. Мүсәтір спирті тері рецепторларын тітркендіре отырып , алаңдату әсерін тигізеді.**
- **Хирургиялық практикада Спасокукоцкого—Кочергин әдісінде мүсәтір спиртімен (оны жылу суда араластырып (250 мл аммиак ерітіндісін 5 литр қайнаған суда)) қолды жуады.**

Ментол (лат. *Mentha* — жалбыз)

- Суық тиюдің, ревматизмнің емдеу үшін, бұлшық еттердегі ауыру сезімді басу үшін және т.б. Қолданады.

Скипидар (тазартылған терпентин майы) Oleum Terebinthinae rectificatum	Флакондар 50 мл-нан	Сыртқа (30-50% линименттер). Бу арқылы (1 стақан ыстық суға 10-15 тамшы).
Oleum Terebinthinae rectificatum Скипидарлы жақпамай	жақпамай 50,0-ден	Терінің ауыратын аймақтарын күніне 2-3 рет сылау.
Мүсәтір спирті Sol. Ammonii caustici	Ампулалар 10% ер-і 1 мл-ден (N.10). Флакондар 10% ер-і 10 мл-ден; 40 мл және 100 мл	Дәке немесе мақтаға дем алу үшін
Ментол Mentholum	1-2% майлы ерітінді 2% спиртті ерітінді	Мұрын тамшылары, бу арқылы, сылау арқылы.
Жақпамай «Финалгон» Ung. «Finalgon»	жақпамай 20,0; 30,0 және 50,0-ден	Сытрқа ауыратын аймаққа жұқа қабатпен күніне 3 рет жайлып сылау.